

— Ob počitnicah imajo šolski upravitelji največ časa, da preudarijo, katera učila so šolam najbolj potrebna. Učiteljska tiskarna ima najboljšo zvezo in odlični dogovor s svetovnoznano tvrdko za vsakovrstna učila za osnovne, meščanske, srednje in strokovne šole. Pri Učiteljski tiskarni naročite lahko vsako poljubno učilo. Da pa boste dobili naročena učila pravočasno, izvršite naročila čimprej, najboljše na termin. Čim več bo skupnih naročil, tem cenejša bodo učila.

— Tovariši maturanti ljubljanskega moškega učiteljskega učilnice iz leta 1926. — letos imamo dvanajstletnico mature; zato se sestanemo v začetku julija v Ljubljani. Prosim, svetujte dan in spored! — Flegar Avgust, šolski upravitelj, Rab na Dol.

— Poverjenike »Roditeljskega lista« in šolske upravitelje vlijudo in nujno prosimo, da čimprej poberejo zaoštaloročnino ter jo še meseca junija nakažejo upravi. Šole še vedno precej dolgujejo in s tem ne škodujejo le rednemu poslovanju uprave, ampak tudi prepotrebnih propagandi za pravilno rodbinsko vzgojo in z njo za stik med šolo in domom, kar je Pedagoška centrala započela z velikimi težkočami z izdajanjem »Roditeljskega lista«. — Ob zaključku I. letnika se zahvaljujemo vsem poverjenikom za veliko požrtvovalnost in prosimo naklonjenosti tudi za prihodnji letnik.

— Maturantinja iz l. 1923. A in B letnika zas. učiteljske v Mariboru, se sestanemo dne 5. junija 1938. v Mariboru okoli 14.—15. ure pred učiteljskim sestrom. — B. A.

— Sprejem novih pevcev. Učiteljski pevski zbor vabi z ozirom na to, ker bo začel študirati na počitniškem pevskem tečaju, ki se bo vršil od 11. do 25. julija t. l. v Ljubljani, popolnoma nov program, učitelje-pevce, ki imajo veselje do petja in ostalega dela na glasbenem polju, da pristopijo k zboru. Tečaj v juliju ima namen pripraviti UPZ na veliko koncertno turnejo. Prijave sprejema UPZ — Emil Adamič — Ljubljana, Frančiškanska ulica 6.

— Zakaj toliko skrbi pri sestavljanju programov za proslave ob zaključku šolskega leta, ako najdete v glasbenih priročnikih »Mladini« in »Materinski dan« pestro izbiro igrice s petjem in mladinskih zborov. Prvi stane 5 din, drugi 20 din. Naročila sprejema Učiteljski pevski zbor — Emil Adamič — v Ljubljani, Frančiškanska ulica 6.

Rangna lista

Popravek.

Modič Olga, učiteljica v Puconcih, je napredovala v VIII. položajno skupino 22. marca 1935. in ne 22. marca 1936.

Šušteršič Franja iz Rajhenburga, in ne Šušteršič Fran iz Moravč, je napredovala dne 3. aprila 1935. v VIII. položajno skupino.

Slaššičarna **KOŠAK**. Gostilna
LJUBLJANA
nasproti pošti

se priporoča cenjenemu učiteljstvu

ravnalo. Analogno k besedi »prišleka« se je rodila beseda »domaćina«, ki pa ni prekmur-skega izvora. Ko smo ustanovili UJU društvo za Prekmurje, h kateremu smo pristopili vsi, sem jo slišal prvič tam na nekem zborovanju od ne-Prekmurca. Takoj sem protestiral, tembolj pa, ko se je začela akcija za razdvojitve članstva po omenjenih geslih.

Politično »trajbarstvo« je vrglo na dan zopet krilatice »madžaron«, katero je marsikdo rabil v svoj prid, tudi proti neoporečnim. Če te je kdo ožigosal kje v temnem ozadju s tem imenom, si bil pokopan za nekaj let — če ne za večnost — kakor na primer radi označbe, ki je prejšnji sledila: komunist. Pomen oznake »prišleka« se je še bolj poostiril takrat, ko se je začela psovka »madžaron« posploševati na vse Prekmurce. »Madžaron!« Pa še kako lep »madžaron«, ko nobeden od otrok ne zna madžarski, medtem ko jo oče obvlada perfektno.

Senzacije na uho! — Prvi: »Ti, osem jih je na listi« — Spet drugi: »Šestnajst jih bo šlo.« Itd. Namreč, Prekmurcev izven Prekmurja. Zopet si moral rivati »politične talige«, peti na vse viže, da si se rešil preme-stitve. In hočeš-nočeš, čutili smo, da smo vedno in povsod — zapostavljeni!

Za šolske potrebščine je skrbel od leta 1929. še nadalje »šolski stolec«, ki je dobil le novo ime: »Krajevni šolski odbor«. Tudi vzdrževanje šolskih poslopj in proračun se spadal v njegov delokrog, le učiteljstva se je rešil. Zdaj se je začelo z organiziranjem več-razrednih šol. Šole so razširili po potrebi tako, da je danes stanje v tem oziru ogromno napredovalo. Le naš Prekmurec ni mogel vsega tega spriti prebavljati. To je tudi iz-razil: »Prle so vili stari školnik sami, pa so več navčili, kak zdej vsej tej deset vragov.« — Nehote pa je popravil to, ko je na vpri-šanje, kako se uč njegov sin, dejal: »Zdej se vsega vruga včijo. Vaj naš pojeb več zna

Kaj vse pišejo o učiteljstvu, šoli, prosveti in JUU

— Kaj pravite? Kardinal Hinsley, west-minstrski nadškof, je te dni govoril o šolski vzgoji na Angleškem. — Kardinal je najprej izjavil, da opaža pretirano gojitev telesnosti, ker opazujemo, da poučiva vse narodne ener-gije. Telesna okrepitev je brezkoristna, ako nima povsem določene namena. — Osredotočen je vsega pouka v državnih rokah je le logičen nadaljnji razvoj onega vzgojnega si-

stema, ki ga je postavila francoska revolucija in ki izločuje vero pri vzgoji ter smatra po-edince, otroke in šole kot državno last in zato tudi določa, kaj smejo verovati in kaj misliti. Ta državna totalitarnost se posebno kaže v gotovih modernih državah. (Slovenec, 20. V.) — »Zbor« od 27. V. je v celoti ponatis-nil članek »O dolžnosti in vesti«, ki je bil pri-občen v »Učiteljskem tovarišu« 12. V. t. l.

Učiteljski pravnik

— § Pokojninski sklad. Na vprašanje, za-kaj morajo plačevati upokojenci v pokojni-ski sklad od polnih prejemkov, ki so jih už-i-vali kot aktivni uradniki, pojasnujemo s tem, da je tako vplačevanje v skladu z do-ločili § 139. ur. zak., ki ureja, da se odmerja rodbinska pokojnina od prejemkov, od kate-rih je vplačeval uslužbenec v pokojninski sklad ob času smrti. Iz tega sledi, da bi bila rodbinska pokojnina tem nižja, čim manjše prispevke bi plačeval uslužbenec v pokojni-ski sklad.

— § Vprašanje M. M. iz K. G. a) Mora li upravitelj šole dostaviti sa prevodnicom i ocene za prvo polugodišje za daka, koji se doseli u ovu školu u mesecu martu? — Mogu li se takovome daku dati zaključne godišnje ocene iako u prevodnici upravitelj nije dostavio ocene iz I polgoda jer veli da nije po-trebno?

b) Škole u jednom mestu-gradu i okolnim selima održavaju nastavu samo do pola dana — da li je to moguće na osnovi zakona?

Odgovor. Učence, ki se preseli po prvem polletju iz ene šole na drugo, mora imeti oce-no v pisano v prevodnici. — Ob koncu leta mora dobiti oceno, čeprav jih zaradi napačnega postopka ni dobil v prvem polletju. — Ad b) je po zakonu mogoče.

Naša gospodarska organizacija

UCITELJSKI DOM, r. z. z o. z. v Mariboru

Vabilo

izredni občni zbor zadruge Učiteljski dom, ki se vrši v nedeljo, dne 19. maja 1938., ob 9. uri v penzionatu Učiteljskega doma v Mariboru, Kosarjeva ulica.

Dnevni red:

1. Prenos dolga na Zvezo slovenskih za-drug v Ljubljani v smislu § 12. pravil in do-voljenje za najetje posojila v to svrhu.

2. Predlogi in slučajnosti.

Načelstvo Učiteljskega doma v Mariboru dne 29. maja 1938.

Josip Rajšp, nač. Stefan Blažič, taj.

— g Zadržnikom Učiteljske samopomoči. Protj koncu meseca maja ste prejeli položni-ce za nakazilo članskega prispevka za 4 smr-tne primere. Umrli so: Lunder Hermina, Ljub-ljana; Kern Ivan, Celje; Loparnik Peter, Ma-ribor; Zidar Marija, Lemberg, 455.—458. smrt-ni primer. Samski člani nakažejo po 21 din, zakonski pari pa po 41 din. Zamudnikom smo pristeli tudi vse zaostanke in jih prosimo, da poravnajo vse dolžne zneske tekom meseca junija. — Položnici smo priložili tudi tiskano poročilo o obnem zboru Učiteljske samopo-

kak fiškališe (odvetnik). In res, učiteljstvo je v Prekmurju kos svoji nalogi. Narod pa to tudi ceni. Menda ni učiteljstvo v Slovenji nikjer tako čislano in spoštovano od strani naroda, kakor v Prekmurju. Zato je opazka »Sibirija« za naše razmere neumestna! Tu te vsak pozdravi, vsak ti pomaga in ko te na-govori, razoglav začne: »prosim...«

Nekaj težav je bilo z uvajanjem osem-letne šoloobveznosti. To nikakor ni šlo Prek-murcu v glavo. »Vej nede pušpek, zakoj bi tak dugo odo v šolo.« (Pušpek = škof.) Danes se je s tem že sprijaznil. — No, in petje? Prekmurec je bil vajen, da se je učil sloven-ski le cerkvene pesmi. In zdaj, ko smo začeli z narodnimi, je dejal: »Naj včijo, prosim, sam-o Marijine, te »frlice« pa naj njajo«. Ročno delo je smatral Prekmurec za odveč: »Prosim, naj ga navčijo poštno računati, šteti pa pi-sati, ne smeti delati, to nej v šolo valon.« Mnogo težav pa nam dela pri računstvu štetje »petinštirideset« itd., ko šteje Prekmurec ved-no: štirideset-pet! Ono je zanj »narobe svet«.

Prekmurški otrok je zelo dojemljiv, zla-sti za realije, a zgovoren ni. Računstvo, pri-rodoznanstvo, itd. mu gre zlahka, težave pa mu dela spisje. Vaj pri nas, na ravnini opaž-am to, kar bo najbrž v zvezi z ravninsko melanholijo, ki se jasno odraža v tem, da ni klepetav in mu nekako manjka tako zvane pripovedovalne zmčnosti. Vaj pri pretežni većini je tako. Vzrok pa je najbrž iskati tudi v dejstvu, da je Prekmurec zelo obremenjen z delom, ali ga sploh ni doma, kadar odhaja po svetu s trebuhom za kruhom; tako posve-ča svojemu otroku le malo časa. Obisk v šoli je prav dober. Osamljeni so primeri, ko je bilo treba pri nas izreči kazni. Opomin, pe-čat na dopisu ga že ustraši, da kmalu pride opravičiti zamudo, a to dostojno in ponižno. Revščina pa kaže zobe pri nas prav tako-ka-kor drugod. S samoučili so otroci slabo preskrbljeni. Zato je bilo zelo potrebno in tudi

moči, ki se je vršil dne 10. aprila 1938. v Ma-riboru. — Prošen za podpore iz podpornega sklada se je nakopilo pri upravi toliko, da jih ima načelstvo za reševanje dovolj za dve seji. Vse prošnje, ki bodo predložene upravi odslej, pridejo na vrsto šole po velikih počit-nicah.

Učiteljska tiskarna

— t Ne prezrite! Kadar kaj naročite v Učiteljski tiskarni ali v njeni knjigarni, od-nosno podružnici v Mariboru, izpolnite na-stopno, pa boste hitro postreženi: napišite naročilo razložno, podpisite ga, navedite to-čen naslov: ime, kraj, pošta. Če naročite v imenu urada ali zavoda, pritisnite tudi štam-piljko. — Kadar želite kako pojasnilo, ne prilagajte zamk za odgovor, pač pa opre-mite vsa pisma, naslovljena na Učiteljsko tiskarno in knjigarno s predpisano znamko. Naročajte vedno več skupaj. Pri naročilih pod 5 din imamo izburo radi poštnine in drugih stroškov. — Uvažujte našo prošnjo, v vašo in našo korist.

— t Novi združniki se sprejemajo vsak mesec na seji upravnega sveta in nadzor-stva. Prijavite se čimprej svojemu sreskemu poverjeniku ali pa naravnost Učiteljski ti-skarni. Vsa zavedena učitelja, vsaka zavedna učiteljica naj bo združniki in odjemalec. Dru-gi izkaz združnikov po srezih bo zopet po-kazal lep napredek. Stanovska zavest raste, boljša bodočnost se nam obeta. Vse kaže, da bo imela Učiteljska tiskarna na koncu leta najmanj 1000 združnikov in združnic. Vpla-čevanje združničnih deležev na obroke omogoči vsakemu pristop. Ne odlašajte — svoji k svojim!

— t Če veste, da je založila Knjigarna Učiteljske tiskarne lastne svinčnike z znam-ko »K u t i s e« v petih trdotah? Cena lincemu svinčniku pri podrobni prodaji je 1 din.

— t Važna vprašanja. Ste že preudarili? Katera učila boste rabili? Katere mladinske knjige želite kupiti za knjižnice? Imate že nove napise na učilnicah? Ste že pisali s svinčnikom »K u t i s e«? Ako ne, izvršite ne-mudoma potrebna naročila.

— t Bajzelj: Vesele ure, II. del, čaka, ker še ni dovolj prednaročnikov. Potrebno je še 300 naročnikov.

— t Mladi goslači so prav zadovoljni s Pahor: 100 narodnih pesmi za dvojce gosli. Cena zvezku 12 din.

— t Pristopite kot združniki k Učiteljski tiskarni! Pišite po pristopnico. Poverjeniki, opozorite člane k pristopu.

— t Novakovo »Risanje« mora imeti vsa-ka šola. Znižana cena je 100 din.

Največja izbira učil za osnovne, me-ščanske in srednje šole je v Knjigarni Uči-teljske tiskarne.

pravilno, da se to vprašanje že rešuje s pro-računi.

Najtežje vprašanje je gradnja šol. Zane-marjenega poslopja Prekmurec ne bi rad po-pravil, še manj pa novo zgradil. Vajen je, da mu priskoči država z izdatno podporo na, po-moči ali jo zgradi sama. Zato se bo to vpri-šanje težko likvidiralo, dasi so pri nas šol-ska poslopja tu in tam pod kritiko in smo da-nes večinoma v najetih poslopjih.

Leta 1919. je bilo v srezu 95 raz. z 87 učitelji, manjkalo 8. Danes imamo 175 razredov. Zasedenih 154 mest, nezasedenih 21. Naj-večjega pomena pa je za nas gimnazija. Za Ogrske sem v desetih letih spravil v gimna-zijo — z največjim naporom — komaj pet fantov. Danes, ko imamo v Soboti popolno gimnazijo, ima moja šola v gimnaziji, na učiteljsku, univerzi, v bogoslovju (zraven so šteti tudi oni, ki so že končali) 62 študentov. To je ogromno število, in tako jassen dokaz na-predka, da ga lahko primeš. K temu pa sta veliko pripomogla nova dva dijaška zavoda »Martinišče« in »Evangeličanski dijaški dome«. — Velike važnosti pa je meščanska šola v Dolnji Lendavi, ki krasno vrši svojo misijo v manjšinskem kraju. Tu je tudi dijaški dom šolskih sester.

Učitelj, ki hoče biti pri nas na površju, mora biti ljudem inženir, notar, odvetnik, agronom, itd.

Kar se tiče šolstva v ostalem, je itak po vsej državi izenačeno z zakonom iz leta 1929. Tudi pri nas so se pojavljale novejšje struje in težnje po raznovrstnih idejah; delovna šola, življenjska šola in še ne vem kakšna šola... Res, potrebno je, da gremo s časom, a pri vsem tem sem nasprotnik vsakega ekspe-rimentiranja. S tem hočem poudariti in po-vedati, da nam bodi ob vsaki reformi načelo: prava državljska vzgoja! To se pravi: Vsi predmeti morajo biti podrejeni vzgoji, s ka-terero se naj prerodi otrok v domoljubnega, in

VABILO na IZREDNO SKUPŠČINO

Učiteljske tiskarne v Ljubljani,

r. z. z. o. z.,

ki bo v nedeljo, 19. junija 1938., ob 11. uri dopoldne v Ljubljani, v telovadnici ljudske šole na Grabnu — Cojzova cesta.

Dnevni red:

1. Poročilo nadzornega odbora.
2. Volitve.

Ako bi ta skupščina ne bila sklepčna, se bo vršila po čl. 31. združničnih pravil pol ure pozneje v istem prostoru in z istim dnevnim redom skupščina, ki sme brezpogojno skle-pati.

Nadzorni odbor.

Mladinska mafica

Cenjenim poverjenikom!

Knjige Mladinske matice so natiskane ter se že razpošiljajo. Ekspedicija se bo izvršila kakor lansko leto. Kdor je lani prejel knjige po pošti, jih prejme tako tudi letos; po želez-nici in z avtobusi se razpošljejo pošiljke prav tako vsem onim šolam, kakor se je zgodilo zadnjkrat.

V današnji številki »Učit. tovariša« najde vsak poverjenik, ki prejema knjige po želez-nici, svojo šolo navedeno pri oni postaji, ki mu je najbližja.

Opozarjamo ponovno, da se odpošljejo knjige šole tedaj, ko bo poravnana celotna naročnina. Ker nam dela ravno pošiljanje za več šol skupaj po železnici največ težkoč, če niso vse dotične šole poravnale naročnine, apeliramo zlasti na dotične poverjenike, da nam nemudoma poravnajo vse zaostanke.

— mm Ekspedicija knjig Mladinske matice je večidel že končana. Kakor vsa druga leta, smo razposiljali tudi letos knjige deloma po poš-ti, deloma po železnici. — Pri upraviteljstvu ljudske šole v:

Prevaljah dobijo knjige sledeče šole: Črna, Sv. Danijel, Guštanj, Koflje, Lokovica, Mežica osn. šola, Mežica mešč. š., Prevalje, Tolski vrh, Podpeca.

V Dravogradu pri upraviteljstvu ljudske šole: Dravograd, Ojstrica.

V Vuzenici: Muta, Vrata, Trbonje, Vu-zenica.

V Vuhredu: Marenberg, Vuhred. Šolsko upraviteljstvo Brezno ob Dravi je prejelo knjige za: Sv. Ožbald, Lehen, Podrel-ko, Ribnico na Pohorju.

V Ormožu prejmejo knjige: Hum, Ormož osn. š., Rumeč, Svetinje, Sv. Miklavž pri Ormožu, Sv. Tomaž pri Ormožu.

Pomladne novosti za dame in gospode

priporoča po

nizkih cenah tvrdka

IGN. ŽARGI, Ljubljana
Sv. Petra cesta št. 11

po Ozvaldu: »svojo dobo umevajočega ter do-bro mislečega, hotečega in živečega človeka.«

***

Kakor ste lahko ugotovili že v začetku, se letos 12. avgusta začneta dvajseto leto, od-akar je zasijal prvi žarek svobodnega sonca na to pozabljeno dolino Prekmurcev, na Prek-murje. Torej, v današnji labilni Evropi sto-jimo nekako na pragu dvajsetletnice našega osvobojenja.

Ne bi se rad spomnil onih žalostnih raz-mer, v katerih so nas našli naši hrabri bratje, junaki Maistrove armade.

Torej, skoraj bo dvajset let, odkar ni treba otroku zafajevati lastne matere v tej res lepi krajini.

In, ko pravkar devetnajstič zaključujem letne račune na svobodnih tleh svojega rojstnega kraja, pri tem delu ne gledam skozi perspektivo domišljavca, raznih žonglerjev, zapeljivcev itd., marveč možato in z veseljem ugotavljam, da smo kljub povojnemu zlu, težkočam začetnika mnogo — mnogo napre-dovali, zlasti na šolskem poprišču.

In, če bi vladalo med nami več sloge, strpnosti, zaupanja, nesebičnosti in prave bratske ljubezni, bi bili še — dalje!

V nadi, da se bo tudi to vse v popolni meri udomačilo med nami, da bomo vedno in povsod res pravi bratje in sestre v veselju in težvah, zakličem: tako naj bo ne 19—20 let... ne 200... ne 2000 let... tako naj bo vekomaj!

***

Znani švedski pisatelj Strindberg je po-dal svojo izpoved iz maščevanja: jaz sem po-dal svojo stvarno, iz ljubezni do sorojakov, do domačih tal in slovenske skupnosti, z na-menom, da z njo odprem oči za prikladnejše delo našega šolstva, v kolikor je to še po-trebno s psiholoških vidikov in drugih mo-mentov.

V Ptuju na deški ljudski šoli: Sv. Andraž v Slov. gor., Sv. Andraž v Halozah, Breg pri Ptuj, Dornava, Hajdina, St. Janž in Drav. p., Sv. Lovrenc na Dr. p., Sv. Lovrenc v Slov. gor., Sv. Marjeta niže Ptuj, Sv. Marko niže Ptuj, Polensak, Ptuj deška ljudska šola, Ptuj deškliška ljudska šola, Ptuj okol. deška šola, Ptuj okoliška deškliška šola, Ptujška gora, Sela pri Ptuj, Sv. Urban pri Ptuj, Sv. Vid niže Ptuj.

V Veliki Nedelji: Velika Nedelja, Sv. Lenart pri Veliki Nedelji.

V Središču: Sv. Bolfenk na Kogu, Središče ob Dravi.

V Mariboru na II. deški ljudski šoli: Devica Marija v Brezjah, Hoče, Limbuš, Pobrežje, Razvanje, Studenci deška in deškliška šola, Tezno, Sv. Jurij ob P., Kamnica pri M., Krčevina, vse mariborske šole, Dečji dom v Mariboru, Sv. Peter pri M. deška in deškliška šola. V Slov. Bistrici: Slov. Bistrica deška in deškliška ljud. šola, Crešnjevce, Sp. Poljskava. V Poljčanah: Poljčane, Studenice.

St. Lenart v Slov. gor., deška ljudska šola ima knjige za sledeče šole: Sv. Jurij v Slov. gor., Sv. Lenart v Slov. gor., Sv. Rupert, Sv. Trojica v Slov. gor.

Velenje: St. Ilj pri Velenju, Sv. Janž na Vin. g., Plešivec, Skale, Velenje.

Šoštanj: Šoštanj ljudska in meščanska šola, Topolšica.

Slovenj Gradec: Slovenj Gradec, Sv. Florijan, Sv. Janž pri Dr., Podgorje, Sele - Vrhe, Šmartin pri Slov. gor.

Slovenske Konjice (na deški ljudski šoli): Konjice deška in deškliška šola, Spitalič, Zreče, Resnik, Vitanje.

Gornja Radgona: Gor. Radgona, Apače dekl. šola, Ščavnica.

Ljutomer: Ljutomer dekl. šola, Mala Nedelja, Čezanjevič.

Križevci pri Ljutomeru: Križevci, Veržej, Vučja vas.

Šmarje pri Jelšah: Kostričnica, Lemberg, Sv. Peter na Medv. selu, Sladka gora, Sv. Vid pri Grobelnem, Zibika.

Rogatec: Sv. Rok, Zetale, Donaška gora, Rogaska Slatina.

Sv. Jurij ob juž. žel. (na deški ljud. šoli): Sv. Jurij deška in deškliška ljudska šola.

Celje (na deški ljudski šoli): vse celjske šole, Celje okoliška zas. deškliška ljudska šola, Ljubeca, Petrovče, Teharje.

Polzela - Braslovče: Braslovče, Orla vas, Polzela.

Hrastnik: Hrastnik deška in deškliška šola, Dol pri Hrastniku.

Šmartno ob Paki: Lepa njiva, Ljubno, Luče, Solčava, Šmartno ob Paki.

Laško: Gornja Rečica, Sv. Jedert, Laško, Sv. Lenart.

Trbovlje (na deški ljudski šoli): vse trboveljske šole, Sv. Katarina.

Zidani most: Loka pri Zid. mostu, Radeče, Svibno.

Brežice: Artiče, Globoko.

Dobova: Kapele, Bizeljsko.

Videm - Krško: Zdole, Leskovec, Raka, Buška, Črneča vas.

Rajhenburg: Senovo ljudska in mešč. šola, Sevnica: Planina pri S.

Črnomelj: Adlešiči, Mavrlen, Podzemelj, Talčji vrh.

Metlika: Suhor.

Semič: Semič, Štrekljevec.

Litija: Smartno pri Litiji.

Višnja gora: Zalna, Polica.

Zagorje ob Savi: Toplice pri Zagorju.

Kočevje (na deški ljudski šoli): vse šole v Kočevju, Šteharji.

Ribnica na Dolenjskem: Dolenja vas, Sočražica.

Bled: Gorje, Ribno, Zasip.

Jesenice: Dobrava pri Jesenicah, Koroska Bela, Sv. Križ.

Podnat (Solar Anton — trgovec): Ovisiše, Podbrezje.

Bohinjska Bistrica: Srednja vas, Gorjuše, Nomenj.

Radovljica: Mošnjaje.

Rakek: Unec.

Borovnica: Rakična.

Loče: Št. Jernej.

Novo mesto: Prečna, Šmihel pri Novem mestu deškliška šola.

Vrhnika: Zazar, Podlipa.

Murska Sobota: Krog.

— mm Pod naslovom »Nekaj drobiža o mladinski literaturi« je prineslo »Jutro« od 14. maja nekaj podatkov o razstavah mladinske knjige pri nas in drugod. Clankar se je najbolj pomudil pri razstavi mladinskih knjig-slikanic v Pragi, kjer je sodelovalo 23 evropskih in izvenevropskih držav. Obzaluje, da se te razstave niso udeležile tudi slovenske založbe. »Naše vodilne mladinske založbe Mladinske matice, ni bilo med razstavljalci«, navaja dalje — »čeprav je izdala že nekaj del, s katerimi bi se lahko postavila med svetom in dostojno zastopala majhen slovenski narod.« Na razstavi so baje dosegle največji uspeh češke slikanice z ilustracijami slikarja Lade in francoske slikanice, sestavljene v obliki fotomontaž. V članku so omenjene še razstava periodičnega tiska v Beogradu in Sofiji, razstava slovenske mladinske knjige, ki jo je o priliki pedološkega kongresa organizirala Mladinska matica in razstava mladinske knjige v Brnu. Vseh teh razstav se je Mladinska matica udeležila. Le pri razstavi v Pragi ni bila zraven, ker ni bila sploh vabljen.

— mm V Kulturnih beležkah je objavil »Mariborski večernik« od 17. maja t. l. lep članek o Mladinski matici. Med drugim govori o razstavah, ki se jih je Mladinska matica udeležila s svojimi publikacijami, ter omenja predvsem knjige iz živalskega življenja.

O »Šimeju iz Roža« pravi, da je »ta prelepa mladinska povest D. Ravljena iz koroskih bojev zbudila med čitajočo mladino silno veselje« in dostavlja: »Knjiga je izšla pod geslom 'Naš bil nekaj je ves ta raj, očetov naših domovina!' Prav je, da gojimo v mladini vsa plemenita čustva, ki se tičejo našega rodu in naše zemlje ne samo v okviru sedanjih meja, ampak tudi onstran mej. M. M. gre pri tem velikem delu toplo priznanje.« O Mladinski matici vobče pravi urednik, da vrši veliko kulturno poslanstvo med mladino.

— mm Seliskarjev »Rudi«, ki je izšel pred leti v rednih publikacijah Mladinske matice in je vzbudil toliko veselja, je pravkar izšel v drugi, popravljeni izdaji v založbi tiskarne Merkur. Knjigo je lepo ilustriral Nande Vidmar.

Učiteljski pevski zbor JUU Emil Adamič

—pev. Obvestilo članstvu UPZ. Obveščamo članstvo UPZ, da se prvotno predviden

Stanovska organizacija JUU

Iz izvršnega odbora

UREDITEV RAZMER V SEKCIJI JUU ZA DUNAVSKO BANOVINO

V dunavski sekciji JUU vladajo že delj časa izjemne razmere, ki v mnogem otežkočajo pravilno delo. Glavni odbor JUU je na svoji seji 10. maja 1938. prišel do sklepa, da današnje stanje v omenjeni sekciji ne more brez škode za ugled učitelstva trajati še nadalje in je zato sklenil, ukreniti vse, kar se more ukreniti za ureditev razmer v tej sekciji. Zaradi tega je apeliral na vse članstvo te banovine, da vedno in povsod brani interese svojega stanu in svoje stanovske organizacije, a še posebej njeno avtonomijo. Po konzultiranju članov stare in nove uprave in po razgovorih med predsednikom JUU tov. lvanom Dimnikom in podpredsednikom poslovnne uprave sekcije JUU za dunavsko banovino tov. Brankom Stamenkovičem iz Novoga Sada se je prišlo do sklepa, da je treba situacijo v tej banovini dati v roke članstva in delegatov. Vprašanje finančnega poslovanja je treba objektivno predočiti članstvu in odgovornim osebam dati možnost, da se branijo. Vse učiteljske grupacije je treba navesti na to, da za skupno mizo branijo in se brigajo za učiteljske interese. Zadeva učiteljske organizacije naj rešujejo učitelji sami v okvirju svojega združenja in samo legalnim potom in v prepričevanju članstva, da se bori za spremembo stanovskih sklepov in stanja. Treba je postavljati in izvajati sklepe večine sprejete na skupščini in upoštevati tudi mišljenje manjšine. Z zagotovilom tajnega glasovanja in proporcionalnega sistema se izvaja v učiteljskem združenju stanovska demokracija.

Na teh principih je prišlo do konkretnih rezultatov za normaliziranje razmer za dunavsko banovino, ki obstoje v sledečem:

Poslovna sekcijška uprava je podpisala zapisnik, ki obsega točke za normaliziranje odnosov do centralne JUU in normaliziranje razmer, in to: Strogo se bo držalo »deklaracije o smerih stanovske politike JUU«, sprejete na glavni skupščini v Sarajevu 1935. leta. »Pravil JUU«, »Osnovnih načel o izvajanju personalne prosvetne politike«, ki jih zastopa JUU, in »Pravilnika za skupščino JUU«.

Vprašanje legalnosti izredne skupščine od 18. oktobra 1937. in sekcijške uprave se naj rešuje na redni sekcijški skupščini, ki se skliče v sporazumu z glavnim odborom 9. in 10. julija 1938. Sedanja poslovna uprava pada na tej skupščini kolektivno ostavko in da s tem možnost članstvu in vsem delegatom, da brez pritiska v popolnoma mirni in tovariški atmosferi pridejo do svojega polnega izraza in izvolijo novo upravo s tajnim glasovanjem in proporcionalnim sistemom.

Vsa sreska društva JUU dunavske banovine volijo meseca junija delegate za sekcijške in glavno skupščino, a te volitve se naj izvršijo po predpisih glavnega odbora popolnoma svobodno in s tajnim glasovanjem in proporcionalnim sistemom. Kjer koli obstojajo paralelni odbori ali pritožbe zaradi že izvršenih volitev odborov in delegatov v sreskih društvih, se izvršijo ponovne volitve odborov in delegatov meseca junija na skupnih zborovanjih.

Stara sekcijška uprava se je odrekla pravnega leka in je s tem prenehala pravica njihovega pravnega obstoja in nadaljnega dela. Izvršni odbor JUU je na gornjih principih sprejel predloge poslovne sekcijške uprave JUU za dunavsko banovino v pogledu za normaliziranje stanja v tej banovini in vzpostavil zveze s sekcijo JUU za dunavsko banovino. Vsa sreska društva te banovine je pozval, da občujejo s centralno upravo samo potom sekcije in izvedejo skupne sklepe v korist šole, učiteljstva in Jugoslovenskega učiteljskega združenja, ki naj mu vsi učitelji služijo nesebično in vdano.

Iz društev Vabila

— JUU — SRESKO DRUŠTVO CELJE bo zborovalo v soboto, 11. junija, s pričetkom ob pol 9. uri dop. na mestni ljudski šoli v

tečaj 11. junija t. l. ne bo vršil. V okrožnici, ki jo bodo v teku prihodnjih dni prejeli člani in članice UPZ, bomo sporočili vse vaznejše sklepe glede bodočega zborovskega dela in prihodnjega pevskega tečaja, ki se bo vršil od 11. do 25. julija t. l. v Ljubljani. Tajništvo.

Šolski radio

—r XXXIV. Torek, 7. maja. Moje knjige in moja knjižnica; g. Oskar Hudales. Razpored: 1. Kulturni pomen čitanja. 2. Knjige nekdanj in danes. 3. Kulturni pomen knjig in knjižnic. 4. Javne in domače knjižnice. 5. Kako čitat knjigo. 6. Kako si ustanovim in vodim domačo knjižnico. II.—III.

V juniju bodo še naslednje šolske oddaje:

Torek, 14. junija. Pevski nastop bežigrajske poskusne ljudske šole; vodi g. Fran Venturini.

Torek, 21. junija. Kresovanje — narodni običaji; g. Božo Račić.

Torek, 28. junija. Vidovdanska proslava; I. dekl. mešč. šola v Ljubljani.

Celju. Poleg običajnih točk so na dnevnem redu poročila o sejah glavnega odbora in društvenih predsednikov sekcije JUU, volitve delegatov za banovinsko in državno skupščino JUU ter sestava predlogov za skupščino sekcije. Predaval bo Savinčan, pisatelj g. Janjo Kač, ki bo podal »Lik savinjskega kmeta«. Prosimo, da knjižnici vrnete prečitane knjige, prav tako naj se do zborovanja nakaže društvu zaostala članarina. Vabimo k polnoštevilni udeležbi na tem važnem zborovanju, ki je zadnje v tem šolskem letu! — Odbor.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO BREŽICE bo zborovalo v soboto, dne 11. junija 1938., ob 10. uri v šoli na Bizeljskem z običajnim dnevnim redom, ki bo objavljen kasneje v dopisi. Pripravite predloge za banovinsko skupščino! Zamudniki, poravnajte brez odloga zaostala članarina! Na razpolago bo avtobus in bo točen odhod naknadno javljen potom vabil na posamezne šole. — Odbor.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO ORMOŽ bo zborovalo v soboto, dne 11. junija t. l., ob 9. uri v Ormožu. Vršilo se bo literarno predavanje tov. Andreja Debenaka, in sicer Petr Bezruč z recitiranjem njegovih pesmi ter predavanje tov. Vittorija o sodobnem šolstvu v Nemčiji. — Udeležba se naj smatra za stanovsko dolžnost! — Odbor.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO KOČEVJE bo zborovalo v soboto, dne 11. junija 1938., ob 11. uri v ljudski šoli v Kočevju. Dnevni red: 1. Situacijsko poročilo; dopisi. 2. »Slovenski pravopis«, predava g. Janez Kolar, profesor iz Ljubljane. 3. Volitve delegatov za obe skupščini. 4. Predlogi za banovinsko skupščino. 5. Slučajnosti. — Odbor.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO MARIBOR DESNI BREG bo zborovalo dne 11. junija 1938. ob 10. uri v Framu - Furnarjeva dvorana. Dnevni red: 1. Situacijsko poročilo, 2. Tajniško poročilo in dopisi. 3. Volitve delegatov in predlogi za banovinsko in glavno skupščino. 4. Predavanje banskega šolskega nadzornika M. Jegliča: Računski pouk. Pripravite predloge za skupščino. — Odbor.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO ŠMARJE PRI JELŠAH bo zborovalo v soboto, dne 11. junija, ob 10. uri v Šmarju pri Jelšah. Poleg občajnih točk je na sporedu predavanje g. prof. in ban. šol. nadzornika Milka Jegliča o računskem pouku v ljudski šoli. Polnoštevilno udeležbo pričakuje odbor.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO v KRANJU bo zborovalo 11. junija ob pol 9. uri v prostorih Narodnega doma v Kranju. Dnevni red: 1. Situacijsko poročilo. 2. Tajniško poročilo. 3. Referat: Naloga učiteljice na vasi (ref. tov. Malenškova). 4. Blagajniško poročilo. 5. Volitve delegatov za skupščino. 6. Predlogi za ban. skupščino. 7. Razgovori.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO V NOVEM MESTU bo zborovalo v soboto, dne 11. junija, v Toplicah ob 9. uri. — Odbor.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO v LJUTOMERU bo zborovalo v soboto, dne 11. junija, v Slatini Radencih. Začetek ob 10. uri. — Poleg občajnih točk je na dnevnem redu poročilo o zboru predsednikov. Porekarjevo predavanje o pariški razstavi in volitve delegatov za glavno in banovinsko skupščino. Zamudniki se pozivajo, da čimprej poravnajo zaostala članarina in sicer potom društvene položnice št. 14.134! — Odbor.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO v MURSKI SOBOTI, zboruje 11. junija 1938. v Gornji Lendavi (pri Gradu) v prostorih državne ljudske šole ob 10. uri s sledečim dnevnim redom: 1. Situacijsko poročilo. 2. Načrtno gospodarstvo (referat). 3. Volitve delegatov za

pokrajinsko in glavno skupščino JUU. 4. Slučajnosti. Prosimo tovariše (-ice), da se odzovejo našemu vabilu, ugeležba mora biti častna. Poravnajte članarino, da bo tudi letos naše društvo brez dolga. Odbor.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO RADOVLJICA bo zborovalo v ponedeljek, dne 13. junija 1938., ob 10. uri v hotelu »Ko-op« - Gozd - Martuljek. Dnevni red: 1. »O vzi otroka«, referira tov. J. Serajnik. 2. Dopisi. 3. Poročila. 4. Volitve delegatov za banovinsko in državno skupščino. 5. Predlogi za banovinsko skupščino. 6. Slučajnosti. Ker je to zborovanje zadnje v tekočem šolskem letu, prosimo tovariše in tovarišice, da se ga udeleže v čim večjem številu. Na svidenje! Odbor.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO ŠKOFJA LOKA bo zborovalo v soboto, 11. junija, s pričetkom ob 9.30 v Selcih. Dnevni red: 1. Predavanje tov. Franceta Možeta: Kmetija v kmetijstvu. 2. Situacijsko poročilo in rešitev vseh tekočih zadev. 3. Občni zbor učiteljske samopomoči (poročila učiteljice tov. Vida Debeljakova). 4. Občni zbor Učiteljske tiskarne (poročila tov. Jože Zupančič). 5. Predlogi in slučajnosti. Zaradi kosila pošljite prijave neposredno tov. šolskemu upravitelju v Selcih Jožetu Zupančiču in to najpozneje do vključno 10. junija. Do svidenja! — Odbor.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO KOZJE bo zborovalo v soboto, dne 11. januarja 1938., ob 10. uri dopoldne v ljudski šoli v St. Petru pod sv. Gorami z običajnim dnevnim redom. Odbor.

— ČLANOM GORNJEGRADSKEGA UČITELJSKEGA DRUŠTVA! — Ker se je za zborovanje v Logarski prijavilo samo 12 članov (na zadnjem zborovanju jih je za ta predlog glasovalo 27), se vrši zborovanje v soboto, dne 11. junija, na Rečici ob Savinji. Dnevni red javimo v prihodnji številki. Ker je to zadnje letošnje zborovanje, je udeležba za vse obvezna. — Odbor.

Poročila

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO V KRANJU je zborovalo v soboto, dne 14. maja t. l., v prostorih Narodnega doma Kranju. Udeležba je bila to pot odlična. Najprej so učiteljice obširno razpravljale o važnih vprašanjih, ki se jih tičejo. Debata je bila živahna, predlogov mnogo, o katerih bomo sklepali na prihodnjem zborovanju.

Predsednik tov. Rant otvori zborovanje in pozdravi navzoče. V uvodnih besedah se spomni pred letom umrlega borca in voditelja kranjskega učiteljstva, nepozabnega Lapajnega. Odbor se je na dan obletnice smrti poklonil svojemu dolgoletnemu predsedniku in mu grob okrasi s cvetjem. V nadaljnjih izvajanjih poročila predsednik o položaju v organizaciji in o ostalih važnih vprašanjih, ki se tičejo učiteljskega stanu. Situacijsko poročilo je bilo tako brez ugovora sprejeto.

Tajnik nato poroča o važnih aktualnih vprašanjih v našem društvu ter se dotakne tudi vprašanja Protituberkulozne lige, ki je na svojem občnem zboru tako gradala kranjsko učiteljstvo. Nato razdeli med članstvo anketne pole. Z izpolnitvijo naj jasno izpove upravnemu odboru, kaj je dobrega in kaj slabega na stanovskih zborovanjih. Nečlanom se pošljejo tudi pristopna povabila. Naj ne bo nikogar v učiteljskih vrstah, ki ne bi bil organiziran član velike učiteljske organizacije! Končno naproša tovariše, da do prihodnjega zborovanja zberejo vse one predloge, ki bi bili umestni, da se o njih razpravlja na banovinski skupščini v Ljubljani.

Ker je bil g. banski šolski nadzornik za držan, je odpadlo njegovo predavanje: Metodika računskega pouka v ljudski šoli. Mesto tega predavanja je prišel v dvorano g. Vekoslav Bučar z odposlanstvom plovdivskega pevškega zbora in je zborujočemu učiteljstvu v jeklenih besedah podal zgodovino bratskega bolgarskega naroda. Njegove besede so bile tako temperamentne, da je učiteljstvo sklenilo, da odličnega poznavalca bratov Bolgarov ponovno povabi, da bo obširneje poročal o zgodovini tega najjužnejšega slovanskega naroda.

Zadnje zborovanje v tekočem letu se vrši 11. junija v Kranju. Po zborovanju se bo vršil izlet v bližnjo okolico. Tu naj se poglobijo stiki med učiteljstvom, tu se bomo seznanili medsebojno s skrbi in težavami, ki nas tarejo. V medsebojnem spoznavanju se veča tovariška zavest.

Po lepo uspelem zborovanju se je udeležilo učiteljstvo sprejema plovdivskega pevškega zbora.

F. Rant, preds.

V. Kus, tajnik.

FR. P. ZAJEC
Izprašan optik
Ljubljana, Stari trg 9

priporoča: naočnike, ščipalnice, barometre, toplomere, risalno orodje, mikroskope, fotoaparate itd. Velika zaloga raznih ur, zlatnine in srebrnine. Ceniki brezplačno.

FABIANI & JURJOVEC

LJUBLJANA, STRITARJEVA ULICA 5

priporočata veliko izbiro damskega in moškega blaga, preproge, zastore, odeje, perje, puh itd. Postrežba solidna!